

Αθήνα, 16 Ιανουαρίου 2014

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

**ΟΜΙΛΙΑ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΚΕΕ & ΕΒΕΑ, κ. Κ. ΜΙΧΑΛΟΥ,
ΣΤΗΝ ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΤΗΣ ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΚΕΠΕ
ΠΟΥ ΔΙΟΡΓΑΝΩΝΕΤΑΙ ΣΤΟ ΕΒΕΑ, ΜΕ ΘΕΜΑ:
«ΑΝΕΡΓΙΑ: ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ
– ΔΡΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ»**

«Σύμφωνα με τα στοιχεία που ανακοίνωσε πριν από λίγες ημέρες η Στατιστική Αρχή, η ανεργία τον περασμένο Οκτώβριο έφτασε στο 27,8%, ποσοστό που αποτελεί νέο ρεκόρ. Ο αριθμός των ανέργων ξεπέρασε το 1.387.000.

Παρά το ότι ο ρυθμός αύξησης βαίνει μειούμενος, οι αριθμοί παραμένουν τρομακτικοί. Οι συνέπειες της ανεργίας σε κοινωνικό, ακόμα και σε ανθρωπιστικό επίπεδο, είναι ήδη ορατές. Εξίσου σημαντική όμως είναι και η απειλή σε οικονομικό επίπεδο.

Η ελληνική οικονομία δεν μπορεί να ανακάμψει, δεν μπορεί να γίνει ανταγωνιστική, εάν δεν αξιοποιήσει πλήρως το ανθρώπινο δυναμικό της χώρας. Κι εδώ έχουμε σοβαρά ζητήματα να αντιμετωπίσουμε.

Κατ' αρχήν, το πρόβλημα των μακροχρόνια ανέργων, οι οποίοι αποτελούν πλέον το 71% του συνόλου. Μιλάμε για περίπου 1 εκατ. ανθρώπους, οι οποίοι κινδυνεύουν να περιθωριοποιηθούν, τόσο κοινωνικά όσο και οικονομικά. Κι όσο περισσότερο καιρό μένουν εκτός αγοράς, τόσο πιο δύσκολο είναι να επιστρέψουν στην εργασία, αφού οι δεξιότητές τους σταδιακά απαξιώνονται.

Εξίσου δραματική όμως είναι η κατάσταση και στη νέα γενιά. Η ανεργία στους νέους μέχρι 25 ετών βρίσκεται το 58%, με βάση τα πρόσφατα στοιχεία της Στατιστικής Αρχής. Νέοι άνθρωποι, με υψηλό επίπεδο σπουδών – παιδιά που επένδυσαν κόπο και χρήμα για να αποκτήσουν γνώσεις και προσόντα – βρίσκουν μπροστά τους κλειστές πόρτες.

Και για τους περισσότερους, το διακύβευμα δεν είναι απλώς η επαγγελματική σταδιοδρομία, αλλά η ίδια η επιβίωση – αφού οι δυνατότητες της ελληνικής οικογένειας να στηρίζει οικονομικά τα βήματα των νεότερων μελών της έχουν περιοριστεί δραματικά.

Η ανεργία των νέων δεν είναι βεβαίως μόνο ελληνικό πρόβλημα. Περισσότεροι από 5μισι εκατομμύρια νέοι άνθρωποι στην Ευρώπη είναι άνεργοι και 7μισι εκατομμύρια είναι το σύνολο αυτών που βρίσκονται ταυτόχρονα εκτός εργασίας και εκτός εκπαίδευσης.

Η Ελλάδα, όμως, βρίσκεται σε πολύ χειρότερη θέση συγκριτικά με τους εταίρους της. Με αποτέλεσμα να εγκαταλείπει τη χώρα το πιο δυναμικό κομμάτι του ανθρώπινου

δυναμικού της. Το φαινόμενο του brain drain στερεί την Ελλάδα από πολύτιμους ανθρώπινους πόρους, που είναι απαραίτητοι για τη μετεξέλιξη της ελληνικής οικονομίας: για την παραγωγή καινοτομίας, για την αύξηση της εξωστρέφειας, για την προσέγγιση ξένων αγορών.

Αντίστοιχα, έχουμε μια γενιά ικανών και έμπειρων στελεχών, που στην ηλικία των 40 – 45 ετών, βρέθηκαν εκτός εργασίας λόγω της κρίσης. Άνθρωποι που δυσκολεύονται ιδιαίτερα να επανενταχθούν, είτε γιατί υπάρχουν πια περιορισμένες θέσεις στο επίπεδό τους, είτε γιατί θεωρείται ότι έχουν υψηλότερο κόστος για τον εργοδότη.

Είναι προφανές ότι το πρόβλημα της ανεργίας απειλεί σήμερα τα ίδια τα θεμέλια της ελληνικής κοινωνίας. Κι δεν αντιμετωπιστεί, δεν μπορούμε σε καμία περίπτωση να μιλάμε για έξοδο από την κρίση, όσο κι αν βελτιώνονται τα δημοσιονομικά μεγέθη της χώρας.

Ποιοι παράγοντες και ποιες πολιτικές μπορούν να αποτελέσουν μέρος της λύσης;

Η μείωση του μισθολογικού κόστους από μόνη της δεν βελτιώνει, προφανώς, την κατάσταση, ούτε από πλευράς απασχόλησης ούτε από πλευράς ανταγωνιστικότητας της οικονομίας. Κι αυτό είναι κάτι που το σύνολο σχεδόν της αγοράς υποστηρίζει από την αρχή.

Η συγκράτηση του μοναδιαίου κόστους εργασίας υπήρξε ως ένα βαθμό επιβεβλημένη, με στόχο να καλυφθεί το τεράστιο έλλειμμα ανταγωνιστικότητας που είχε δημιουργηθεί την τελευταία δεκαετία.

Ωστόσο, είναι σαφές ότι η προσπάθεια ανάταξης και ανάκαμψης της ελληνικής οικονομίας δεν μπορεί να στηριχθεί στα φθηνά εργατικά χέρια.

Και σε κάθε περίπτωση, η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων, δεν διαμορφώνεται μόνο από το μισθολογικό κόστος της εργασίας.

Δεν μπορεί να επιμένει π.χ. η τρόικα στη συμπίεση των μισθών, όταν την ίδια στιγμή το κόστος της ενέργειας φθάνει σε ορισμένους κλάδους το 40% του λειτουργικού κόστους.

Ούτε όταν κάθε τόσο οι επιχειρήσεις καλούνται να πληρώσουν, για να καλυφθούν τα ελλείμματα των ασφαλιστικών ταμείων.

Ούτε όταν κάθε εβδομάδα ανακοινώνεται και μια νέα φορολογική επιβάρυνση, ούτε όταν οι ελληνικές επιχειρήσεις δανείζονται με διπλάσιο και τριπλάσιο κόστος, έναντι των ανταγωνιστών τους στην Ευρώπη.

Ως προς το θέμα της ελαστικοποίησης των εργασιακών σχέσεων, η θέση μας είναι σαφής:

Η επιλογή αυτή, σε ορισμένες χώρες και υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις, έχει φέρει θετικά αποτελέσματα. Όπως για παράδειγμα στην περίπτωση της Δανίας.

Στην Ελλάδα όμως, το πρόβλημα δεν είναι αυτό. Είναι η ύπαρξη μιας περίπλοκης, χαώδους και απαρχαιωμένης σε πολλά σημεία Εργατικής Νομοθεσίας. Η οποία, βεβαίως, καταστρατηγείται στην πράξη, μέσω της αδήλωτης εργασίας και της ανεπαρκούς λειτουργίας των ελεγκτικών μηχανισμών του κράτους.

Έτσι καταλήγουμε να έχουμε μια δυσανάλογα υψηλή επιβάρυνση και τεράστιο διοικητικό κόστος για τις συνεπείς επιχειρήσεις, την ώρα που άλλοι καταπατούν το νόμο χωρίς καμία συνέπεια.

Επομένως, ο δρόμος για τη διευκόλυνση της απασχόλησης πρέπει κυρίως να περάσει μέσα από τον εκσυγχρονισμό και την απλοποίηση της Νομοθεσίας, μέσα από την αποτελεσματική λειτουργία των ελεγκτικών μηχανισμών και μέσα από τη μείωση του μη μισθολογικού κόστους για τους εργοδότες.

Βεβαίως, δεν θα πρέπει να μας διαφεύγει το εξής: η ανεργία αντιμετωπίζεται ουσιαστικά μόνο στο πλαίσιο μιας οικονομίας που αναπτύσσεται και δημιουργεί θέσεις εργασίας. Όταν υπάρχουν επενδύσεις και επιχειρηματικές πρωτοβουλίες, όταν υπάρχει μια δυναμική και υγιής οικονομική δραστηριότητα.

Είναι απαραίτητο επομένως, να προχωρήσουν ταχύτερα οι μεταρρυθμίσεις προς αυτή την κατεύθυνση. Να προχωρήσουν πολιτικές και μέτρα για την ανάδειξη κλάδων με υψηλή προστιθέμενη αξία για την οικονομία και για την απασχόληση.

Ωστόσο και εδώ υπάρχει μια σημαντική πρόκληση: η επόμενη ημέρα θα είναι διαφορετική σε σχέση με το παρελθόν. Η ανάπτυξη θα πρέπει να στηριχθεί σε νέους κλάδους και δραστηριότητες, με εξωστρεφή προσανατολισμό. Ήδη βλέπουμε κλάδους που παραδοσιακά αποτελούσαν επιλογή απασχόλησης, όπως ο δημόσιος τομέας, οι τράπεζες κ.ά. να συρρικνώνονται.

Αυτό σημαίνει ότι από τώρα και για τα επόμενα χρόνια, τόσο η διάρθρωση όσο και οι ανάγκες της αγοράς θα αλλάζουν όλο και περισσότερο.

Θα απαιτηθούν νέες δεξιότητες, νέες πολιτικές, αλλά και μια νέα αντίληψη όσον αφορά την έννοια της επαγγελματικής σταδιοδρομίας, τη σχέση εκπαίδευσης και αγοράς εργασίας κτλ.

Κι αυτό είναι επίσης ένα φαινόμενο που παρατηρείται ήδη σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Σε έρευνα που έγινε την περασμένη χρονιά από την εταιρεία McKinsey, προέκυψε το εξής: παρά τη διατήρηση υψηλών ποσοστών ανεργίας και την υψηλή προσφορά εργατικού δυναμικού, οι εργοδότες δεν βρίσκουν ικανοποιητική την προσφορά ως προς τις δεξιότητες. Με το 27% να δηλώνουν ότι αναγκάστηκαν να αφήσουν μια τουλάχιστον θέση κενή στη διάρκεια του προηγούμενου έτους, γιατί δεν μπορούσαν να βρουν κάποιον υποψήφιο με τα κατάλληλα προσόντα.

Αυτό υποδηλώνει σαφή διάσταση, ανάμεσα στην παρεχόμενη εκπαίδευση και κατάρτιση, στις ανάγκες των επιχειρήσεων και σε αυτές των εργαζομένων.

Πρόκειται για ένα θέμα που αφορά άμεσα την Ελλάδα.

Η στενότερη σύνδεση της εκπαίδευσης με την αγορά εργασίας αποτελεί αναγκαιότητα. Την οποία ως ΕΒΕΑ έχουμε αναδείξει επανειλημμένα, πολύ πριν από την έναρξη της κρίσης.

Επίσης, ένα μεγάλο μέρος της απάντησης στο πρόβλημα της ανεργίας, βρίσκεται στις έννοιες της κινητικότητας και της μετάβασης. Της μετάβασης σε διαφορετικό αντικείμενο ή και σε διαφορετική μορφή εργασίας. Της μετάβασης από τη μισθωτή απασχόληση στην ανάληψη επιχειρηματικής δραστηριότητας.

Για μας αποτελεί προτεραιότητα το να συμβάλουμε στην ανάδειξη μιας νέας κουλτούρας, η οποία ξεφεύγει από τις εύκολες και χαμηλών προσδοκιών επιλογές, ειδικά για τους νέους ανθρώπους. Θέλουμε να αναδείξουμε την επιχειρηματικότητα, όχι ως λύση ανάγκης – όπως συμβαίνει συχνά σήμερα – αλλά ως θετική, συνειδητή επιλογή για προσωπική πρόοδο και ανάπτυξη.

Η αναστροφή της εφιαλτικής πραγματικότητας που ισχύει σήμερα, απαιτείται ενεργοποίηση και δουλειά από όλες τις πλευρές.

Απαιτείται δράση, με γνώμονα όχι μόνο τις άμεσες ανάγκες, αλλά και τις μελλοντικές προκλήσεις της οικονομίας.

Εκ μέρους της Πολιτείας, οι προτεραιότητες πρέπει να επικεντρωθούν στα εξής:

- Απλοποίηση και εκσυγχρονισμός εργατικής νομοθεσίας
- Μείωση του μη μισθολογικού κόστους της εργασίας
- Επιτάχυνση των μεταρρυθμίσεων, με έμφαση στη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος.

- Ανάπτυξη περισσότερων χρηματοδοτικών εργαλείων για τη στήριξη startups, με έμφαση σε επιλεγμένους κλάδους στρατηγικής σημασίας.
- Αξιοποίηση πόρων, για προγράμματα επαγγελματικού αναπροσανατολισμού και τεχνικής επανεκπαίδευσης, σύμφωνα με τις ανάγκες αναδυόμενων κλάδων και δραστηριοτήτων.
- Στενότερη σύνδεση της Ανώτατης και Τεχνικής Εκπαίδευσης με τις ανάγκες της αγοράς.
- Αξιοποίηση επιτυχημένων διεθνών πρακτικών, όπως για παράδειγμα ο θεσμός της δυαδικής εκπαίδευσης, που εφαρμόζεται με επιτυχία σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες και με ενεργό ρόλο των Επιμελητηρίων.

Όμως, και οι επιχειρήσεις από την πλευρά τους, οφείλουν επίσης να στραφούν σε μια νέα αντίληψη. Να αντιμετωπίσουν τον εργαζόμενο περισσότερο ως στοιχείο ανταγωνιστικότητας και λιγότερο ως στοιχείο κόστους. Να δώσουν ευκαιρίες σε νέα παιδιά, αλλά και σε στελέχη που διαθέτουν εμπειρία σε διαφορετικό αντικείμενο. Να επωφεληθούν από νέες ιδέες και νέους τρόπους σκέψης. Το όφελος θα είναι κοινό για όλους.

Βεβαίως, θα πρέπει και οι θεσμοθετημένοι εκπρόσωποι των εργαζομένων να προσαρμόσουν τις στρατηγικές και τη δράση τους στις σύγχρονες ανάγκες. Η λύση στην ανεργία δεν είναι να βάλουμε λουκέτο στις επιχειρήσεις. Στις μέρες μας η αδιαλλαξία – από κάθε πλευρά – είναι ασυγχώρητη. Είναι μια πρακτική, η οποία οδηγεί αναπόφευκτα σε lose – lose αποτελέσματα, αν μου επιτρέπετε τον όρο. Ας συνειδητοποιήσουμε ότι είμαστε όλοι κρίκοι στην ίδια αλυσίδα και ας προσπαθήσουμε από κοινού, να βρούμε τις καλύτερες δυνατές λύσεις.

Η ελληνική κοινωνία δεν έχει πλέον άλλες αντοχές, απέναντι στο κύμα της ανεργίας. Και η ελληνική οικονομία δεν έχει την πολυτέλεια να στερείται τις ικανότητες και το ταλέντο ανθρώπων, που σήμερα είτε βρίσκονται εκτός αγοράς εργασίας, είτε οδηγούνται αναγκαστικά στη μετανάστευση.

Η αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού της χώρας είναι μια από τις σημαντικότερες προκλήσεις που καλούμαστε να αντιμετωπίσουμε σήμερα. Πιστεύω πραγματικά, ότι με ρεαλιστικό διάλογο, πάνω σε κοινές παραδοχές, μπορούμε να κάνουμε σημαντικά βήματα».